

Vážime si vaše súkromie

Súbory cookies sú potrebné pre správne fungovanie webu, ako aj pre účely analýzy prevádzky a návštevnosti. Cookies nám neposkytujú prístup k Vášmu počítaču alebo akýmkoľvek informáciám o Vás. Webovým stránkam umožňujú zapamätať si informácie o Vašej návšteve, napríklad na ukladanie predvolieb bezpečného vyhľadávania, na zjednodušenie registrácie do nových služieb a na ochranu osobných údajov. Výberom „Prijať všetko“ udeľujete súhlas so spracovaním cookies pre uvedené účely. Kliknutím na „Odmietnuť všetko“ môžete používanie voliteľných cookies blokovat'. [Podrobnosti o používaní súborov cookies.](#)

[Akceptovať](#) [Odmietnuť všetko](#)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

[Úvod](#) > [Práca a zamestnanosť](#) > [Zamestnanec a zamestnávateľ](#) > [Cestovné náhrady](#)

Cestovné náhrady

Zamestnávateľ je povinný poskytovať zamestnancom **náhradu výdavkov, ktoré im vzniknú v súvislosti s výkonom práce**.

Podmienky poskytovania náhrad výdavkov a iných plnení upravuje [zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách](#).

Zákon o cestovných náhradách presne vymedzuje **právne úkony**, pri ktorých vzniká nárok na náhradu a **okruh osôb**, ktorým tento nárok vzniká. Rozlišuje tiež náhrady, ktoré majú pre zamestnanca **nárokový charakter** a náhrady, ktoré majú **nenárokový (fakultatívny) charakter**.

Vysielanie zamestnancov na pracovné cesty

Pri vysielaní zamestnanca na pracovnú cestu je prvom rade potrebné vychádzať z § 57 ods. 1 Zákonníka práce, ktorý dáva zamestnávateľovi možnosť vyslať zamestnanca na nevyhnutné potrebné obdobie na pracovnú cestu.

Zamestnávateľ potrebuje súhlas zamestnanca, ak ho vyslať na pracovnú cestu mimo obvodu obce pravidelného pracoviska alebo bydliska zamestnanca.

Zamestnávateľ **nepotrebuje súhlas zamestnanca s vyslaním na pracovnú cestu**, ak:

- ide o pracovnú cestu v rámci obvodu obce pravidelného pracoviska alebo bydliska zamestnanca,
- vyslanie na pracovnú cestu vyplýva priamo z povahy dohodnutého druhu práce alebo miesta výkonu práce,
- sa zamestnanec dohodol v pracovnej zmluve, že bude vykonávať pracovné cesty.

Maximálna doba trvania pracovnej cesty nie je zákonom určená. Jej trvanie je vo všeobecnosti vymedzené na nevyhnutne potrebné obdobie. Vždy však musí ísť len o prechodné plnenie úloh.

Výkon práce na pracovnej ceste nesmie presahovať druh práce dohodnutý v pracovnej zmluve.

Dočasne prideleného zamestnanca môže podľa § 57 ods. 2 Zákonníka práce počas dočasného pridelenia k užívateľskému zamestnávateľovi vyslať na pracovnú cestu len užívateľský zamestnávateľ; mimo obdobia dočasného pridelenia na pracovnú cestu zamestnanca bude môcť vyslať zamestnávateľ alebo agentúra dočasného zamestnávania.

Spôsob a forma vyslania na pracovnú cestu

Zamestnávateľ **písomne určí**:

- miesto nástupu na pracovnú cestu,
- miesto výkonu práce,
- čas trvania,
- spôsob dopravy a
- miesto skončenia pracovnej cesty.

V praxi sa realizuje vyslanie na pracovnú cestu a určenie jej podmienok formou rôznych tlačív, napr. tlačivo „Cestovný príkaz“ alebo „Vyslanie na pracovnú cestu“.

Zákon o cestovných náhradách žiadne tlačivo neustanovil pre zamestnávateľa ako záväzné tlačivo.

Je v právomoci každého zamestnávateľa, aby sa rozhodol, či bude používať tlačivá, ktoré sú na tento účel v obehu a v predaji, alebo si vypracuje svoje vlastné tlačivo, pričom jeho štruktúru, formu a obsah určí sám.

Trvanie pracovnej cesty

Pracovná cesta je časovo ohraničená dobou **od nástupu zamestnanca na cestu do skončenia tejto pracovnej cesty**.

Pracovná cesta je vždy dlhší časový úsek, ako je čas samotného výkonu práce na pracovnej ceste.

Do času trvania pracovnej cesty sa započítava:

- čas od miesta nástupu na pracovnú cestu do miesta výkonu práce na pracovnej ceste,
- čas výkonu práce a
- čas do príchodu do miesta skončenia pracovnej cesty.

Pravidelné pracovisko zamestnanca

Pracovná cesta je, keď zamestnanec vykonáva prácu na inom mieste, ako je jeho pravidelné pracovisko.

Pravidelné pracovisko zamestnanca je v prvom rade vždy miesto písomne dohodnuté medzi zamestnancom a zamestnávateľom. V prípade, ak také miesto nie je dohodnuté, za pravidelné pracovisko zamestnanca sa až potom považuje miesto výkonu práce dohodnuté v pracovnej zmluve - § 43 ods. 1 písm. b Zákonníka práce

V pracovnej zmluve možno dohodnúť viac než jedno miesto výkonu práce (obec, organizačná jednotka, alebo inak určené miesto). Z hľadiska nároku na náhradu pri pracovných cestách je však nevyhnutné za pravidelné pracovisko považovať vždy len jedno miesto výkonu práce.

So zamestnancom, ktorému častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, možno ako pravidelné pracovisko dohodnúť aj miesto pobytu – prechodný pobyt alebo trvalý pobyt.

Zákon o cestovných náhradách definuje osobitne a presne miesto pravidelného pracoviska na účely poskytovania cestovných náhrad dočasne pridelenému zamestnancovi na účely jeho pracovných ciest počas dočasného pridelenia, na ktoré ho môže vyslať iba užívateľský zamestnávateľ.

Miesto pravidelného pracoviska dočasne prideleného zamestnanca na účely pracovných ciest, ktoré vykoná počas dočasného pridelenia je **miesto jeho výkonu práce dohodnuté podľa § 58 ods. 5 Zákonníka práce v dohode o dočasnom pridelení alebo v pracovnej zmluve**. Na tento účel sa všeobecná úprava týkajúca sa miesta pravidelného pracoviska v 2 ods. 3 zákona o cestovných náhradách **nevzťahuje na dočasne prideleného zamestnanca** t. j. dočasne pridelený zamestnanec si nemôže dohodnúť miesto pravidelného pracoviska iným miestom; ak by dočasne pridelený zamestnanec bol zaradený do skupiny zamestnancov, ktorým častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, nemôže si dohodnúť miesto pravidelného pracoviska ani v mieste jeho pobytu (trvalý alebo prechodný pobyt).

Nárokové cestovné náhrady

Nárokové cestovné náhrady sú **náhrady, ktoré je zamestnávateľ povinný zamestnancovi poskytnúť**. Zamestnanec si pri uplatňovaní práva na nárokové náhrady musí splniť zákonom stanovené podmienky.

Nárokové cestovné náhrady **nie sú predmetom dane z príjmov zo závislej činnosti**, ak sa poskytujú v súvislosti s výkonom závislej činnosti do výšky, na ktorú zamestnancovi vznikne nárok.

Nenárokové cestovné náhrady

Nenárokové cestovné náhrady **nie je zamestnávateľ povinný poskytovať zamestnancovi**. Ich poskytovanie je založené na dohode:

- zamestnávateľa a zamestnanca v pracovnej zmluve alebo inej písomnej dohode,
- zamestnávateľa a odborovej organizácie, t. j. ich poskytovanie je dohodnuté v kolektívnej zmluve alebo
- ich poskytovanie závisí od rozhodnutia zamestnávateľa (napr. na základe vnútorného predpisu).

Nenárokové cestovné náhrady **sa považujú u zamestnanca za predmet dane** a sú pre neho zdaniteľným príjmom a súčasne vymeriavacím základom na sociálne poistenie a na zdravotné poistenie.

Kedy sa poskytujú cestovné náhrady?

- Pracovná cesta (tuzemská pracovná cesta, zahraničná pracovná cesta),
- dočasné pridelenie zamestnanca na výkon práce k užívateľskému zamestnávateľovi (ďalej len „dočasné pridelenie“),
- vyslanie zamestnanca do členského štátu Európskej únie (ďalej len „vyslanie do štátu EÚ“),
- vznik pracovného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu (ďalej len „vznik pracovného pomeru“),
- výkon práce v zahraničí,
- cesta v súvislosti s mimoriadnym výkonom práce mimo rozvrhu pracovných zmien do miesta pravidelného pracoviska a späť (ďalej len „cesta mimo rozvrhu pracovnej zmeny“),
- pracovná cesta dočasne prideleného zamestnanca, na ktorú ho môže vyslať iba užívateľský zamestnávateľ.

Okruh osôb, ktorým sa poskytujú cestovné náhrady

- Zamestnanci v pracovnom pomere alebo v štátnozamestnaneckom pomere, ak osobitný predpis neustanovuje inak,
- členovia družstiev, ak podľa stanov podmienkou členstva je aj pracovný vzťah,
- fyzické osoby činné na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ak je to v dohode o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru dohodnuté (dohoda o vykonaní práce, dohoda o pracovnej činnosti, dohoda o brigádnickej práci študentov – IX. časť Zákonníka práce),
- osoby, o ktorých to ustanovuje priamo zákon o cestovných náhradách (napr. zahraniční zamestnanci, ktorí vykonávajú pracovné cesty u slovenského zamestnávateľa na základe dohody o vzájomnej výmene zamestnancov - § 17, rodinným príslušníkom zamestnanca, ktorý má podľa pracovnej zmluvy výkon práce v zahraničí – IV. časť),
- osoby, o ktorých to ustanovuje osobitný predpis (napr. starostovia miest a obcí, poslanci obecného zastupiteľstva, predseda vyššieho územného celku, poslanci vyššieho územného celku, audítori, daňoví poradcovia a pod.),
- osoby, ktoré sú vymenované alebo zvolené do orgánov právnickej osoby a nie sú k právnickej osobe v pracovnoprávnom vzťahu (člen predstavenstva, člen dozornej rady, člen správnej rady, člen poradného orgánu, člen koordinačného orgánu, konateľ spoločnosti a pod.),
- osoby, ktoré plnia pre právnickú osobu alebo fyzickú osobu úlohy a nie sú k právnickej osobe alebo fyzickej osobe v pracovnoprávnom vzťahu ani v inom právnom vzťahu, ak poskytovanie cestovných náhrad je dohodnuté (napr. dobrovoľníci v občianskych združeniach),
- dočasne pridelení zamestnanci na výkon práce k užívateľskému zamestnávateľovi podľa § 58 Zákonníka práce.

Legislatíva

- Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov
- Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 401/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pri zahraničných pracovných cestách
- Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 73/2024 Z. z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách
- Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 368/2023 Z. z. o sumách stravného - účinnosť od 1. 10. 2023